

Bijlage 5 bij het Uitvoerend samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en het Vlaamse Gewest betreffende de realisatie van prioritaire spoorwegprojecten die genieten van bijkomende financiering van het Vlaamse Gewest overeenkomstig artikel 92bis, § 4nonies van de Bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 i.v.m. de methodologie inzake toezicht en reporting betreffende de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten

A. Algemene beschrijving

Deze bijlage beschrijft op welke manier het toezicht en de reporting zal gebeuren betreffende de uitvoering van de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten, zijnde de prioritaire spoorwegprojecten waarvoor de gewesten, elk wat hen betreft, in bijkomende financiering kunnen voorzien.

De modaliteiten inzake het toezicht en de reporting zullen geïntegreerd worden in de bestaande methodologie die bestaat op niveau van het DG Duurzame Mobiliteit en Spoorbeleid van de FOD Mobiliteit en Vervoer (FODMV), zoals hieronder beschreven.

De FODMV neemt de coördinatie voor haar rekening voor elk aspect binnen de opvolging van deze gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten.

B. Gedetailleerde beschrijving

Voor wat betreft de investeringen van de NMBS en Infrabel wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de afgebakende projecten en de continue dossiers.

Een project is per definitie afgebakend in tijd, scope, middelen en resultaat.

Sommige investeringen kenmerken zich echter door een inherent continu karakter en zijn bijgevolg moeilijk af te bakenen, zoals bijv. investeringen in capaciteitsbehoud, werkplaatsen,.... Andere programma's omvatten meerdere afgebakende werkzaamheden, die echter te beperkt zijn om als apart project beschouwd te worden, zoals bijv. kleinere stationsprojecten.

Daarom wordt een onderscheid gemaakt tussen afgebakende projecten die een specifiek project beschrijven en continue dossiers die een aantal niet-afgebakende werken en/of kleinere afgebakende werken groeperen.

Binnen de afgebakende projecten maakt de FODMV een onderscheid op basis van het belang van de opvolging ervan, die bepaald wordt aan de hand van de omvang van het project en de geassocieerde opportuniteiten (i.e. beleidsprioriteiten) en risico's. De rangschikking van de projecten volgens toenemend belang van opvolging en de resulterende indeling ervan in Type 1-projecten en Type 2-projecten gebeurt door middel van een multi-criteria analyse (MCA). Het aantal Type 1-projecten wordt zodanig bepaald dat minstens 80% van het totaal resterend investeringsbudget van alle afgebakende projecten vertegenwoordigd is.

Jaarlijks selecteert de FODMV, op basis van de uitvoering van bovengenoemde MCA, een lijst van Type 1-projecten waarvoor zij op trimestriële basis (Q1, Q2, Q3 en Q4) een rapportering wenst te ontvangen. De overige Type 2-projecten - m.a.w. de afgebakende projecten die in het desbetreffende rapporteringsjaar niet als Type 1-project werden aanzien - en de continue dossiers dienen op semestriële basis (Q2 en Q4) gerapporteerd te worden.

De gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten die, in overeenstemming met de afspraken binnen de huidige opvolgingsmethodologie, te beperkt zijn om als afzonderlijke projecten beschouwd te worden zullen als continue dossiers opgevolgd worden. In samenspraak tussen de NMBS of Infrabel, de FODMV en het betrokken gewest kunnen bepaalde continue dossiers gebundeld worden in één continu dossier.

De gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten, die als afgebakende projecten worden beschouwd en die meer behelzen dan enkel een haalbaarheidsstudie en/of studie voor uitvoering, zullen als afzonderlijke Type 1-projecten worden opgevolgd van zodra de studiefase beëindigd wordt en de werken effectief gestart zijn, zonder afbreuk te doen van de bepaling van het aantal Type 1-projecten op basis van de hierboven vermelde 80%-regel. De gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten, die als afgebakende projecten worden beschouwd en die enkel een haalbaarheidsstudie en/of studie voor uitvoering betreffen, en de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten, die als afgebakende projecten worden beschouwd en die meer behelzen dan enkel een haalbaarheidsstudie en/of studie voor uitvoering, tot zolang enkel studies uitgevoerd worden zonder uitvoering van werken, worden opgenomen in de jaarlijkse MCA en kunnen bijgevolg afzonderlijke Type 1- of Type 2-projecten worden.

Elk dossier levert, in synthetische vorm, een zo getrouw mogelijk beeld van het investeringsproject/-dossier op het gebied van doelstellingen, inhoud, planning, risicobeheer en voortgang. De vorm en inhoud van deze dossiers is overeengekomen tussen de FODMV en de NMBS/Infrabel, en elk dossier omvat telkens een **cijfermatig gedeelte** en een **tekstueel gedeelte**.

Wat het tekstueel gedeelte betreft, wordt voor of bij de eerste aanlevering van een dossier een referentiebeschrijving aangeleverd. Bij elke volgende rapportering (Q-versie) wordt een actualisatie aangeleverd ten opzichte van de toestand zoals beschreven in de referentiebeschrijving. Indien de scope van een project/dossier grondig wijzigt, dient een nieuw referentiedossier opgemaakt worden.

Tekstueel gedeelte:

- Doelstellingen
- Rechtvaardiging en/of MKBA
- Scope en aanpak
- Beschrijving van de subprogramma's en verbanden tussen de (sub)programma's
- Referentie naar beheersdocumenten
- Administratieve en wettelijke procedures
- Risico's
- Planning
- Budget

Cijfermatig gedeelte:

- Type 1- en Type 2-projecten
 - o initieel en herzien totaalbudget + (alleen Type 1-projecten) verdeling per financieringsbron en per jaar
 - o totale uitgaven + verdeling per financieringsbron + percentuele budgettaire realisatie
 - o jaarbudget, amendering jaarbudget en uitgaven lopend jaar + verdeling per financieringsbron en kostensoort
 - o globale planning en milestones (begin- en einddatums)
- Continue dossiers
 - o jaarbudget, amendering jaarbudget en uitgaven lopend jaar + verdeling per financieringsbron en kostensoort
 - o totale uitgaven + verdeling per financieringsbron + percentuele budgettaire realisatie (ten opzichte van geldend MIP)

De bijkomende federale financiering en de eventuele bijkomende gewestelijke financiering worden als aparte financieringsbronnen opgenomen in alle investeringsdossiers. Er zal voor elk gewestelijk prioritair spoorwegproject een nieuwe referentiebeschrijving aangeleverd worden door de NMBS en/of Infrabel.

Het gewest dat bijdraagt via een bijkomende financiering zal de rapportering met betrekking tot de besteding van de bijkomende financiering door het betrokken gewest van de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten ontvangen.

Trimestrieel wordt eveneens een opvolgingsvergadering tussen de FODMV en de NMBS en tussen de FODMV en Infrabel ingepland. Tijdens dit overleg worden een aantal Type 1-projecten, eventueel aangevuld met Type 2-projecten en/of continue dossiers, geselecteerd door de FODMV, in meer detail besproken en toegelicht in het bijzijn van de PMO en de desbetreffende projectverantwoordelijken van de NMBS/Infrabel. Het is de intentie dat elk Type 1-project minstens één keer aan bod komt tijdens de opvolgingsvergaderingen met betrekking tot het jaar, waarvoor de lijst Type 1-projecten geselecteerd werd.

Specifiek voor de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten zal een deelvergadering toegevoegd worden aan de huidige opvolgingsvergaderingen, waarvoor het betrokken gewest zal uitgenodigd worden. In onderling overleg zullen het betrokken gewest en de FODMV een deel van de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten selecteren voor dit deel van de opvolgingsvergaderingen, eveneens met de intentie elk gewestelijk prioritair spoorwegproject minstens één keer per jaar aan bod komt tijdens de opvolgingsvergaderingen.

De FODMV rapporteert op zijn beurt 4x/jaar aan de Minister over de Type 1-projecten en 2x/jaar over de overige Type 2-projecten en de continue dossiers. De rapportering over de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten zal toegevoegd worden aan de bestaande rapportering van de FODMV. Het gewest dat bijdraagt via een bijkomende financiering zal de specifieke rapportering met betrekking tot de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten ontvangen.

Na de beëindiging¹ van elk investeringsproject zullen de NMBS en/of Infrabel een ex-post evaluatie uitvoeren teneinde na te gaan of de beoogde doelstellingen bereikt werden (en desgevallend waarom niet), of de budgettaire en tijdsplanning werden nageleefd (en desgevallend waarom niet) en welke de mogelijke lessons learned zijn. Deze evaluaties worden ten laatste bij de eerste Q-versie na beëindiging overgemaakt aan de FODMV en aan het betrokken gewest ingeval van een gewestelijk prioritair spoorwegproject en kunnen besproken worden tijdens de opvolgingsvergaderingen.

Tenslotte is de FODMV gemachtigd om, met inachtneming van de veiligheidsregels, op de terreinen van de NMBS en Infrabel alle bijkomende verificaties en controles uit te voeren die zij redelijkerwijs nodig en/of nuttig acht om de uitvoering van de investeringen te kunnen monitoren. Dit kan gebeuren door het opvragen van bijkomende documenten en informatie, het uitvoeren van uitgavencontroles (eventueel uitgevoerd door een extern bureau) en terreinbezoeken, het organiseren van vergaderingen met de PMO's, de projectleiders en de leidende ambtenaren,...

Deze methodologie inzake toezicht en reporting rond de gewestelijke prioritaire spoorwegprojecten beantwoordt grotendeels aan de aanbevelingen van het Rekenhof zoals vermeld in haar rapport "Evaluatie van de uitvoering van de beheerscontracten met de NMBS, Infrabel en de NMBS-Holding" van 27 januari 2016.

¹ Onder beëindiging van een project wordt de technische beëindiging op het terrein bedoeld. Na oplevering van de ex-postevaluatie, worden deze projecten beschouwd als "end of life"-projecten en worden eventuele laattijdige facturen in de daaropvolgende Q-versies opgenomen onder beperkte vorm, nl. minstens het jaarbudget, de amendering van het jaarbudget en de jaaruitgaven, met verdeling over financieringsbronnen en kostensoorten EN met verantwoording bij de uitgaven.